

فصاحای رسانه‌ای صادر فرمایند. رهبر معظم انقلاب نیز در پاسخ به این نامه تأکید نمودند: «تمامی دستگاه‌ها موظفند نسبت به پرداخت‌های غیرمتعارف حساسیت نشان دهند و قاطعانه با موارد تخلف برخورد کنند. دفتر هم موظف است ضوابط مصوب دولت را در مجموعه‌های وابسته به خود مورد توجه و امعان نظر قرار دهد.»

یک‌بام‌ودو‌هوا

پرداختن به ریشه‌ها و دلایلی که منجر به باز شدن منافذ قانونی برای پرداخت‌های غیر متعارف به مدیران اجرایی بود، هر چند همپای برخورد با مدیران متخلف در دستور کار دولت روحانی بود اما در موج سواری‌های رسانه‌ای مخالفان و منتقدان دولت اشاره‌ای به این پس زمینه‌ها نمی‌شد، اما واقعیت این بود که بستر سازی‌های گذشته زمینه را برای سوء استفاده‌های اینچنینی فراهم کرده بودند.

روزنامه ایران در گزارشی نوشت: «اتحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به عنوان نهاد برنامه‌ریز و هم‌چنین ناظر عملکرد دستگاه‌های اجرایی و مدیران کشور به ایجاد یک بی‌انضباطی شدید اداری و اقتصادی در کشور منجر شد که هم جنبه نظارتی قوه مجریه را تا حد زیادی پیش برد و هم زمینه را برای انواع سوء استفاده‌ها و از جمله پرداخت‌های کلان نامتعارف فراهم کرد.»

از سوی دیگر برخلاف آنچه در وهله اول به چشم می‌آید، مبنای قانونی پرداخت حقوق و مزایای خاص به مدیران دولتی و بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه دولت در دو قانون مدیریت خدمات کشوری (مصوب سال ۱۳۸۶) و همچنین برخی گریزگاه‌های قانونی ایجاد شده در برنامه پنجم توسعه (مصوب سال ۱۳۸۹) شکل گرفته است. هر دو قانون مدیریت خدمات کشوری و برنامه پنجم توسعه که در دولت محمود احمدی‌نژاد تدوین شده و توسط مجالس هفتم و هشتم به تصویب رسیده‌اند، عملاً دست مدیران را برای در نظر گرفتن فوق العاده‌های خاص در حقوق و پرداختی‌های خود اعم از مستمری ثابت و فوق العاده حقوق و همچنین پاداش‌ها و کمک هزینه‌های مختلف باز گذاشته‌اند.

مهر پایان دیوان محاسبات بر پرونده

همزمان با پیگیری‌های حقوقی‌های نجومی در دولت، دیوان محاسبات مجلس شورای اسلامی نیز همپای دولت وارد این پرونده شد. ساختار مستقل از قوه مجریه دیوان محاسبات این اطمینان را به منتقدان می‌داد که پرونده مورد علاقه آنان بدون جانبداری بررسی می‌شود؛ هر چند نتیجه نهایی این پرونده در بررسی‌های دیوان شاید چندان به مذاق آنان خوش نیامد. عادل آذر رئیس دیوان محاسبات در گزارش شفاهی خود در صداوسیما در ۱۲ مهرماه توضیح داد: «از سال ۸۸ تا پایان ۹۴ مجموعاً حدود ۴ هزار دستگاه دولتی مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری و خارج از آن بررسی شدند و مجموعاً مدیران پایه به بالا که شامل مدیران کل به بالا هستند، مقام‌های سیاسی، لشکری، امنیتی، انتظامی، مؤسسات و نهادهای زیر نظر رهبر معظم انقلاب، ستاد کل نیروی مسلح، وزارت اطلاعات در قالب ۱۰۰ هزار مدیر، فیش‌های حقوقی، پاداش‌ها و وام‌ها بررسی شد. نتیجه این شد که از ۱۰۰ هزار نفر، ۳۹۷ نفر حقوق نامتعارف بالای ۲۰ میلیون تومان گرفتند.» رئیس دیوان محاسبات کشور در ۱۲ بهمن ماه نیز حرف آخر را زد و از عودت تمامی حقوق‌های نجومی به خزانه خبر داد «۳۹۷ نفر که ۲۳ میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان حقوق غیرمتعارف به آنها پرداخت شده بود تمام مبلغ را به خزانه بازگرداندند.»

رونمایی از املاک نجومی

اوایل شهریورماه امسال و در شرایطی که پرونده حقوقی‌های نجومی به ابزار مخالفان دولت برای فشار بر دولتی‌ها تبدیل شده بود، سایت معماری نیوز خبر از اقدامی غیرقانونی داد که بر اساس آن شهرداری تهران املاکی را که عموماً در مناطق بالای شهر تهران بودند، با میانگین قیمتی متری دو میلیون تومان به افراد و شخصیت‌های حقیقی واگذار کرده است. مستند این خبرنامه سازمان بازرسی کل کشور به مدیر کل دفتر شهرداری تهران بود که در آن با ذکر مترمز و موقعیت، ارزش کارشناسی زمین و ملک واگذار شده و میزان تخفیف اعمال شده نام برخی از مدیران شهرداری، اعضای شورای شهر تهران و تعدادی از افراد حقیقی خارج از ساختار شهرداری و شورای شهر تهران به عنوان دریافت‌کنندگان این املاک خارج از روال و چارچوب‌های قانونی گزارش شده بود. آن تعداد از اعضای شورای شهر که نامشان در فهرست دریافت‌کنندگان املاک نجومی قرار گرفته بود نخستین واکنش‌ها را نسبت به این خبر از خود نشان دادند. روابط عمومی شورای شهر تهران به فاصله یک روز از انتشار خبر املاک نجومی با صدور

اطلاعیه‌ای اعلام کرد: «اعضای شورای اسلامی شهر تهران که اسامی آنها در گزارش سایت خبری معماری نیوز با عنوان «سهم شورای شهری‌ها از املاک نجومی جقدر است؟» مورخ ۶ شهریور سال ۹۵، این خبر را قویاً تکذیب کردند.»

اعضای شورای شهر تهران در واکنش به این خبر ضمن تکذیب ادعای این سایت گفتند: «ما هرگز از شهرداری تهران ملک یا آپارتمان نخریده‌ایم و این بی‌اخلاقی‌های رسانه‌ای در سال پایانی شورای و در آستانه انتخابات هیأت رئیسه تنها نوعی سیاسی کاری و انحراف اذهان عمومی از فیش‌های غیرمتعارف مسئولان دولتی است.»

تکذیب، شکایت، فیلتر سایت و...

تکذیب به همراه تهدید به شکایت، نقطه مشترک واکنش‌های کسانی بود که نامشان به دست باغلاط در فهرست دریافت‌کنندگان املاک نجومی قرار گرفته بودند. مهدی چمران رئیس شورای شهر تهران، اول از همه و به نمایندگی از سایر اعضای شورای شهر دست به قلم شد، به فاصله ۴ روز از انتشار خبر و در دهم شهریور ماه ۱۳۹۵ به رئیس قوه قضائیه برای پیگیری هتک حیثیت اعضای شورای شهر نامه نوشت. محمدباقر قالیباف شهردار تهران نیز در نامه‌ای خطاب به حجت‌الاسلام محمدجعفر منتظری، دادستان کل کشور گزارش مذکور را «مخدوش و منتسب به کارشناس سازمان بازرسی کل کشور» توصیف و تأکید کرد: «اگر اثبات شد جرمی صورت نگرفته باید با کسانی که آبروی افراد و حیثیت مجموعه خدمتگزار شهرداری تهران را هتک قرار دادند و خسارت‌های جبران‌ناپذیری به اعتماد عمومی مردم نسبت به نظام اسلامی و کارگزاران آن وارد ساختند نیز قاطعانه برخورد شود.»

توالی زمانی طرح

این دو پرونده خیلی

زود تبدیل به ماجری با

برش موازی شد که از

یکسو واکنش‌ها و نوع

برخورد مسئولان دولت

یازدهم با پرونده

حقوقی‌های نجومی را به

چالش می‌کشید و از سوی

دیگر واکنش شهرداری

تهران را در پرونده املاک

نجومی در معرض

قضاوت و نظارت افکار

عمومی قرار می‌داد. باز

شدن دو پرونده، هر دو از

یک جنس در دو میدان

اداری، سیاسی و اقتصادی

فرستی به مردم داد تا

نحوه برخورد دستگاه‌های

متهم و مسئول را در

حوزه‌ها و بخش‌های

مختلف نظاره گر باشند

را داشته باشد، باز هم نباید این اقدام انجام می‌شد، زیرا این ماجرا هم مانند حقوق‌های نجومی است که عنوان شد؛ قانونی بوده، اما نباید پرداخت می‌شد. در این میان بحث و درخواست تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی از شهرداری تهران نیز در شورای شهر تهران و مجلس شورای اسلامی مطرح و حتی زمانی هم برای رسیدگی به این موضوع تعیین شد اما تاکنون مسأله به نتیجه نرسیده است.

بازداشت یا شارسلطانی

سه هفته پس از انتشار خبر واگذاری املاک شهرداری تهران به افراد خاص، صادق کاشانی وکیل مدافع یاشارسلطانی مدیر سایت معماری نیوز که خبر این واگذاری‌ها را منتشر کرده بود، با اعلام خبر بازداشت موکلش گفت: «پس از مدتی برای موکلم قرار وثیقه ۲۰۰ میلیونی صادر شد و از آنجا که موکلم از تودیع وثیقه عاجز بود به این ترتیب قرار وثیقه به بازداشت تبدیل شد.»

ماجرای فیلتر شدن معماری نیوز به همراه بازداشت یاشارسلطانی مدیرمسئول آن سایت بازتاب زیادی در رسانه‌ها داشت. این واکنش‌ها بیش از همه متأثر از برخورد دو گانه‌ای بود که در ماجرای فیش‌های نجومی شده بود. منتقدان می‌گفتند چطور در ماجرای فیش‌ها هیچ خبرنگاری بازداشت یا سائیتی فیلتر نشد بلکه با متهمان برخورد شد اما در ماجرای املاک نجومی عامل انتشار این خبر قربانی شده است. بهرام پارسیانی سخنگوی کمیسیون اصل ۹۰ روزنامه ایران گفت: «در چند هفته اخیر شاهد بودیم که با برخی رسانه‌ها به صورت سلیقه‌ای و سیاسی برخورد شد. در بحث حقوقی‌های نجومی که دولت هدف بود، رسانه‌ها آزاد بودند به هر نحوی اطلاع‌رسانی کنند بدون اینکه از سوی دولت یا نهاد دیگری تحت فشار قرار گیرند اما در ماجرای مشابه موسوم به املاک نجومی در شهرداری تهران دیدیم که برخورد با رسانه‌هایی که در این مورد اطلاع‌رسانی کردند کاملاً متناقض و متفاوت بود.»

حمید زرآبادی نماینده قزوین در مجلس هم به این مسأله اعتراض کرد و گفت: شایسته است که همان برخوردی که با حقوقی‌های نجومی از سوی دستگاه‌های قضایی، کمیسیون اصل ۹۰ و طرح مسأله از سوی رسانه ملی صورت گرفت، در این مورد هم صورت گیرد. دامنه این بازتاب‌ها به شورای شهر تهران هم کشیده شده طوری که در جلسه ششم مهرماه شورای شهر تهران تنش زیادی میان اعضای شورای شهر به وجود آمد.

در آن جلسه رحمت‌الله حافظی در نطق خود از ریاست قوه قضائیه درخواست کرد تا پرونده سایت معماری نیوز را از موضوعی امنیتی خارج کرده و به یک موضوع مطبوعاتی تبدیل کند. همچنین عبدالحسین مختاباد چهره دیگر اصلاح‌طلب در تذکر خود بالحن تند گفت: «به آقای قالیباف توصیه می‌کنم بروید شکایت‌تان را از معماری نیوز پس بگیرید. در شان شما نیست روزنامه نگاران زندان ببندازید. ان شاءالله این آقا (مدیرمسئول معماری نیوز) دروغ گفته باشد، بگذارید مواردی که در گزارش این سایت مطرح شده پیگیری شود.»

چندی بعد از جلسه پرتنش در شورای شهر «حسن قاسمی» وکیل مدافع «ابوالفضل قناعتی» عضو شورای اسلامی شهر تهران خبر داد که ۵ عضو شورای شهر از ۱۴ سایت خبری و کانال تلگرامی شکایت کرده‌اند. جعفری دولت‌آبادی دادستان تهران نیز در پاسخ به پرسش‌ها درباره بازداشت یاشارسلطانی ضمن تفکیک پرونده واگذاری املاک شهرداری و بازداشت متهمی که گزارش سازمان بازرسی کل کشور را انتشار داده بود، اظهار داشت: «با بازداشت یاشارسلطانی، عده‌ای گفتند بازداشت این فرد برای جلوگیری از افشای فساد بوده. این برداشت صحیح نیست و این دو مطلب ارتباطی به هم ندارند. مدیران شهرداری از بابت تخلف احتمالی تعقیب می‌شوند، اما این امر به منزله مجاز بودن اقدام سایت‌ها در انتشار نامه متضمن تحقیقات مقدماتی مراجع قضایی نیست.» سرانجام دادستان تهران روز شنبه ۲۲ آبان گفت که با تکمیل تحقیقات پرونده، یاشارسلطانی با تبدیل قرار تأمین آزاد شده است.

سیر رسیدگی به این پرونده همچنان ادامه دارد. همچنین تاکنون هیچ رأی یا گزارشی نهایی در خصوص تخلف یا عدم تخلف شهرداری تهران در واگذاری املاک به اشخاص خاص از مراجع قضایی و نظارتی و بازرسی صادر نشده است. محسنی‌اژه‌ای سخنگوی قوه قضائیه ۲۴ بهمن ماه گفت که در این پرونده «حدود ۱۸۶ نفر احضار شدند که احضار به معنای متهم بودن نیست. کسانی هستند که عضو تعاونی هستند که از این طریق ملک یا ساختمانی به آنان مستقیماً از طریق شهرداری داده شده است. حالت دوم این است که فردی عضو تعاونی نبوده و ملکی را دریافت کرده است، در اینجا هم باید بررسی کرد که از چه لحاظ این املاک واگذار شده است.»